

DOMOLJUB

ŠTEV. 36. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 42
V LJUBLJANI, DNE 4. SEPTEMBRA 1929

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Vlad. Pušnjak:

Cene kmetijskih pridelkov.

Kadarkoli so imeli kmetijski pridelki slabo ceno ali so bile težkoče glede prodaje kmetijskih pridelkov, so že nastopili hujškalci, žal mnogokrat inteligenti, in so hujškali proti vladi, hujškali proti poslancem, češ: vlada je kriva, poslanci so krivi, da imajo kmetijski pridelki tako slabo ceno. Mnogokrat so bili ti hujškalci sami prekupci, mešetarji, ki so tlačili že itak slabe cene kmetijskih pridelkov in valili krivdo na druge, samo da bi zakrili svoje nečedne kupčije. Žal, da se je vedno našlo dovolj ljudi, ki so slepo verjeli hujškalcem in iskali vzroke slabim cenam kmet. pridelkov tam, kjer jih ni, in ki so delali odgovorne za slabo vnovčenje kmet. pridelkov one činitelje, kateri nimajo nobenega vpliva na določevanje cen kmetijskih pridelkov. Ako so pa dosegli kmetijski pridelki ugodne cene, ni noben prekupec, ni noben mešetar hvalil vlade ali poslancev, da so to dosegli, takrat se je smatralo kot samoumevno, da je to zasluža onih krogov, ki trgujejo s kmetijskimi pridelki; nikdo ni omenil, da so ti trgovci boljše plačali naše kmetijske pridelke, ker so dosegli zanje boljše cene v — inozemstvu, kamor gre večina naših kmet. pridelkov.

Vprašanje cen kmetijskih pridelkov je tako važno, da je treba o tem vprašanju jasno in odkrito spregovoriti in razpršiti vsa ona naziranja in goljufive nade, katere širijo razni hujškalci, ki vedoma in name-noma varajo nepoučeno ljudstvo. Najprej moramo povdariti, da nikdo v naši državi ne določa cen kmetijskim pridelkom, da so iste odvisne od cen na svetovnih tržiščih in to tem bolj, ker smo mi agrarna država, ki moramo velik del naših kmetijskih pridelkov izvažati v inozemstvo. Drugo, kar treba nič manj glasno povdariti, je: mi nimamo organizirane skupne prodaje kmetijskih pridelkov, mi nimamo organiziranega izvoza kmetijskih pridelkov, temveč nebroj mešetarjev in prekupcev — domačih in inozemskih — se peča s prodajo kmetijskih pridelkov. Ti prekupci in mešetarji zaslužijo po navadi več kakor dobi kmet za svoje pridelke.

Razvoj razmer.

V naši državi se proizvajajo v znatnih množinah in izvažajo večinoma v inozemstvo pšenica, koruza, les, živina, hmelj in vino. Po prevratu so se vsi kmet. pridelki lahko dobro prodali, ker so bile vse države izčrpane, ker so industrijske države za vsako ceno kupovale živila, ker ni bilo v nobeni državi zalog, oziroma rezerv. Čim bolj so se vračale redne razmere, čim bolj se je urejevalo gospodarsko življenje, osobito se izboljševale razmere v kmetijstvu, tem manj je bilo povpraševanja po kmet. pridelkih, kar je imelo kot posledico pad cen. Vse države so z vsemi silami stremele za tem, da ustalijo svojo valuto; to je storila tudi naša država koncem l. 1925. Stabilizacija valute je zopet ugodno vplivala na cene kmetijskih pridelkov. Pri nas so cene kmet. pridelkov po ustaljeni valuti padle za 40—50 odstotkov, dočim so cene raznim industrijskim izdelkom, katere dobivamo iz inozemstva, padle le neznatno. V zadnjih letih streme vse države, tudi industrijske, za tem, da povzdignejo svoje kmetijstvo, da povečajo kmetijsko proizvodnjo, da postanejo glede kmetijskih pridelkov vedno bolj neodvisne od uvoza iz inozemstva. S smotreno gospodarsko politiko so nekatere države, kakor Avstrija in Nemčija ta cilj dosegle, agrarne države, osobito naša država, smo izgubile svoje dosedanje odjemalce, odnosno so njih potrebe znatno manjše, naš izvoz kmetijskih pridelkov v te države je — mnogo manjši kot je bil v prejšnjih letih. Prvo mesto pri izvozu naših kmetijskih pridelkov zavzemata.

pšenica in koruza.

Po podatkih iz leta 1928. so pridelale v Evropi več pšenice kakor se je doma porabi sledeče države: Jugoslavija, Ogrska, Rumunija in Bolgarija. Premalo pšenice so pridelale Angleška, Nemčija, Italija, Francoska, Belgija, Češka, Avstrija, Poljska in Španija. Le neznaten del držav v Evropi dobi lahko pšenico v Evropi, večina manjkajoče pšenice pride iz Amerike ali

pa iz Avstralije. Severna Amerika, Argentina in Avstralija pridelajo več pšenice kakor jo potrebuje Evropa, imajo osemkrat več pšenice na razpolago kakor Jugoslavija, Ogrska, Rumunija in Bolgarija skupaj. Ni čuda tedaj, če diktira Amerika cene pšenici na svetovnem trgu, ni čuda, ako Amerika polagoma prevzema dobavo pšenice tudi v — Evropi. Svojo premoč je pokazala Amerika letos, ko je povzročila padec cen pšenice od 260 Din za 100 kg pa 200 Din, kar je povzročilo, da so na mnogih tržiščih bile cene pšenici nižje kot l. 1914. Pšenice se na svetu vobče več pridelajo, kakor porabi; iz lanskega leta so ostale ogromne množine pšenice neprodane, zato je vsak trenutek mogoče, da cene pšenici še padejo, zato obstoji nevarnost, da izgubi naša država še one odjemalce, katere je doslej imela in da stopi na njeno mesto Amerika, katera lahko dobavlja cenejšo pšenico, ker so pridelovalni stroški mnogo nižji kakor pri nas.

Koruza je vsled suše v letih 1927. in 1928. slabo obrodila. Lani je v Evropi samo Bolgarija več koruze pridelala, kot je doma rabi, pač pa so več pridelale države v Aziji, Afriki in Ameriki (Argentina in Severna Amerika). V splošnem se ni na celem svetu toliko pridelalo, kolikor se rabi, zato so ostale cene stalne, zato smo doživeli, da je bila koruza dražja kot — pšenica.

V drugi vrsti pride pri zvozu v poštev les.

Največ lesa gre v Italijo, a ne za potrebe Italije, temveč so Italijani le prekupci, ki pošiljajo les v prekomorske države. Cene lesu v zadnjih letih niso bile povoljne, šele letos so se precej poboljšale. Gotovo imajo Italijani izredno velika naročila iz tujih držav, ker letos dosti boljše plačujejo les kot prej in niso nič izbirčni, vzamejo vsako blago, katero se

Z našo umetno

moštovo esenco „Mostin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 30.—, po pošti Din 32.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kane sinova Ljubljana in drogeriji Wolfram na ul. M. Kana, Maribor, Gosposka 33.

ijim ponudi. Za les bi lahko mnogo več dobili, ako bi se osvobodili težkega jerobstva, ako bi naš les brez posredovanja Italijanov pošiljali naprej, osobito, ako bi pošiljali cele ladje lesa v Ameriko, Afriko in druge prekomorske kraje.

Zadnja leta smo tarnali, da se

živina

ne more prodati, da nima nobene cene, letos se je naenkrat položaj spremenil. Živina se lahko proda in ima prav lepo ceno, ker prihajajo inozemci, osobito Lahi, na naše sejme in prav dobro plačujejo živino. Zeleti bi bilo, da ostanejo te ugodne razmere, a ni verjetno, da bi dolgo časa ostale, zato moramo vso skrb in pozornost obrniti vzreji plemenske živine, katero bomo lahko vedno dobro prodali tudi v domači državi.

Kdor zasleduje

hmeljske cene

zadnjih 25 let, ve, kako so se iste spreminjale. Bilo je le par let z dobrimi hmeljskimi cenami, nekoliko let s srednje dobrimi cenami, večina let pa s slabimi hmeljskimi cenami. Ugodne hmeljske cene v l. 1925. in 1926. so ustvarile ogromno število novih hmeljarjev, produkcija hmelja se je počelvorila, konsum (uporaba) hmelja se pa ni prav nič povečala. Priti je moralo do tega, da so hmeljske cene strašno padle, da niso dobili hmeljarji niti toliko za hmelj, da bi pokrili proizvodne stroške. Opaža se, kar se je večkrat opazalo v teku zadnjih 25 let, da mnogi hmeljarji opuščajo svoja hmeljišča, oziroma znatno zmanjšujejo svoje nasade. Hmelj gre skoraj ves v inozemstvo, kupčija s hmeljem imajo v rokah le inozemci, ki se poslužujejo domačinov le kot priganjačev. Hmelj je trgovska rastlina, katere cena je popolnoma odvisna od špekulacije, zato ni čudno, ako so razlike glede cen hmelja v posameznih letih tako velike. Mnogo škoda glede cen so napravili »novi« hmeljarji, ki so postali nestrpnosti, ker niso takoj, ko so obrali hmelj, dosegli lepih cen in so ponujali svoj pridelek za vsako ceno, dobremu slovesu našega hmelja pa je škodovalo tudi slabo blago. Enotna organizacija hmeljarjev z dobrim vodstvom, ki bi ne imela ozira napram domačim hmeljskim mešetarjem, bi gotovo dosegla ugodnejše razmere glede cen hmelja. Uvaževati se mora, da je Jugoslavija tretja država na svetu glede produkcije hmelja in da služi naš hmelj zato, da nadoknadi primanjkljaj hmelja v Nemčiji. Ako bomo proizvajali prvovrstno blago, bomo lahko dobili dobre kupce in dosegli zboljšanje cen.

Največ težkoč v naši državi povzroča vnošenje

vina.

Vina pridelamo v naši državi toliko, da ga ne moremo sami uporabiti, zato smo navezani na izvoz. Cene vina v naši državi kvartirno različne gospodarske razmere, katerih posledica je, da so pridelovalci stroški n. pr. v Vojvodini, Sremu, mnogo nižji kot pri nas. Celo našo trgovsko in carinsko politiko bi morali umestiti v tem pravcu, da bi zajamčili znatno izvoz vina v inozemstvo. Naše slovensko vino je imelo svoje dobre

odjemalce pred prevratom na Srednjem in Gornjem Štajerskem in na Nižjem Avstrijskem. Po prevratu je nova država Avstrija, katere je v prvi vrsti potrebovala živeža, z visoko uvozno carino otežkočila uvoz vina iz slovenskih krajev. Glede izvoza vina bi morala pomagati država v toliko, da bi dala vinarskim zadrugam sredstva za ustanovitev založnih kleti v Avstriji na razpolago, kakor tudi da bi podeljevala premije za izvoz vina. Naši vinogradniki pa morajo skrbeti za to, da bodo pridelovali prvovrstna, kvalitetna vina, kakor tudi, da bodo večji vinogradniki, oziroma njihove zadruge, postavili na trg vina v steklenicah, za katere se vedno lahko dobe odjemalci.

Naše delo v bodočnosti.

Skrajni čas je, da začnemo smotreno akcijo za odpravo blagovnega odušstva, katero je v prvi vrsti krivo, da ne dobi kmet primernih cen za svoje pridelke. Kakor je denarno združništvo uničilo denarno odušstvo v Sloveniji, katero še bujno cvete na Hrvaškem in v Srbiji, tako bo mogoče potom združništva, in to le potom blagovnega združništva osvoboditi kmeta od onih prekupcev in mešetarjev, ki ga odirajo. Potom dobro organiziranega blagovnega združništva se bo dal izvršiti i izvoz kmetijskih pridelkov, se bo dalo doseči dobra in stalna tržišča za naše kmetijske pridelke. Tako združništvo se ne da čez noč ustvariti, treba vztrajnega, večletnega dela, kmečko ljudstvo mora, četudi se naenkrat vse ne doseže, potrpeti in ostati zvesto zadrugam, ki se morajo boriti z nebroj nasprotniki, kateri ne bodo držali rok križem, ako vidijo, da jim hočejo zadruge iztrgati masten dobiček, katerega so imeli kot mešetarji in prekupci pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Neobhodno potrebno je, da posnema naša vlada sosedne države in počne s širokopotezno akcijo za pospeševanje kmetijstva, da s posebnim zakonom ugotovi tozadevni program in preskrbi potrebna sredstva za izvajanje tega programa. Nujno potreben je tudi zakon o kontroli kmetijskih pridelkov, ki so namenjeni za izvoz, da se prepreči izvoz blaga slabe kakovosti, katero bi nas onemogočilo na svetovnih tržiščih.

V tretji vrsti, in to ne v zadnji vrsti mora iti naše stremenje za tem, da bomo ne naših posestvih več pridelali ko doslej in da bomo pridelali kmet. pridelke boljše kakovosti; s tem bomo znižali pridelovalne stroške, bomo lahko konkurirali na svetovnih tržiščih in bo donosnost (rentabilnost) naših posestev večja ko doslej. Izkoriščajmo ves napredek v kmetijstvu, uporabljajmo gnojnice in umetna gnojila, skrbimo za dobra semena, za dobro pasmo živine, poslužujmo se kmetijskih strojev, uspehi ne bodo izostali. Vedno pa imejmo pred očmi, da si bomo s svojim lastnim delom, s skupnim nakupom kmetijskih potrebščin in skupno prodajo kmetijskih pridelkov ustvarili primerne cene kmetijskih pridelkov, ne zanašajmo se pa in ne pričakujmo, da bi nam vlada ali kak poslanec kdaj pripomogla do — boljših cen kmetijskih pridelkov. Vlada more za dobro gospodarsko zakonodajo le pospeševati izvoz

Muholovec

AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo
posname!! Forej
zahtevajte izrecno
"Aeroxon"

kmetijskih pridelkov, cene kmetijskih pridelkov pa so bile, so in bodo odvisne od cen na svetovnih tržiščih, kakor tudi od vsakokratnih letin, odvisne od tega, ali je kakoga blaga prav mnogo na razpolago, ali ga je več na razpolago, kakor znaša potreba, ali pa razpoložljiva množina ne zadostuje za potrebe prebivalstva.

Združni kongres

se je vršil v nedeljo dne 1. septembra v ljubljanski Delavski zbornici. Prihiteli so odposlanci z vseh strani države. Nad 600 se jih je nabralo. Predsedstvo so tvorili prof. Bogomil Remec, min. na razp. Anton Kristan in Rudolf Gajler iz Zagreba. Kongres je otvoril g. Anton Kristan, ki je povdaril, da praznuje Glavna združna zveza letos desetletnico svojega obstoja. Nato je pozdravil zastopnika ljublj. velikega župana dr. Andrejko, obl. komisarja dr. Natlačena in druge odlične predstavnike. Oblastni komisar dr. Natlačen je med drugim povdarjal: »Važnost združništva se naša oblastna samouprava v popolni meri zaveda, kar je tudi v dejanju dokazala. Združništvo je slovenski narod gospodarsko osvobodilo in naša želja je, da bo osvobodilo tudi vse Jugoslovane in jih privedla do uvrstitve gospodarskega stanja. S tega stališča smo veseli, da se kongres Glavne združne zveze vrši v središču ljubljanske oblasti.« Za dr. Natlačenom so še govorili: predsednik trgovske zbornice Ivan Jelačin, dr. Ludvik Prohaska, ing. Ivan Varga, dr. Jože Basaj, Miloš Stibler in Martin Glavina. S kongresa je bila poslana udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravne brzojavke ministrom dr. Korošcu, dr. Frangešu in načelniku mednarodnega dela Albertu Thomasu. O kongresu bo prinesel Domoljubov »Gospodarski« še kaj več.

Če pridejo otroci z zahtevami, ki jim jih ne moreš in tudi ne smeš dovoliti, bodi trdna in ne daj vojk iz rok.

K A J J E N O V E G A

d Na župnijo Kostanjevica je bil ume-
ščen v četrtek 28. avgusta gosp. Franc Go-
lob, doslej kaplan v Ribnici.

d Temeljni kamen za novo katoliško cerkev v Zaječaru v Srbiji je blagoslovil te dni belgrajski nadškof dr. Rodić.

d »Martinišček« se imenuje novo poslopje dijaškega doma v Murski Soboti v Slov. Krajin. Blagoslovil je lepo hišo dne 1. septembra sam mariborski knezoškof dr. Andrej Karlin.

d Naša «postojnska» jama. Blizu željezničke postaje Zavala na progi Sarajevo—Dubrovnik se pregledali podzemsko jamo in ugotovili, da je 8 km jame že dostopne in da je jama najbrž dolga 20 km. V jami se nahajajo mala jezera in lepi kapniki. Tamešnji oblastni odbor bo jamo udobno opremil.

d Kulturno delo ameriškega poslani-
ka. Na Bledu se nahaja ta čas tudi ameri-
ški poslanik pri belgrajskem dvoru gosp.
Prince. Gospod se je izkazal tudi kot kom-
ponist, zakaj te dni je mornariška godba
na Bledu igrala poslanikovo »Jugoslovan-
sko koračnico«. Nedavno je napisal gosp.
Prince za Amerikance tudi slovnico srbo-
hrvaškega jezika.

d Gospodarsko razstavo so otvorili 1. septembra v Skoplju. To je prva tovrstna prireditev v južni Srbiji.

d »Kmejski list« je bil te dni pred sodiščem radi prestopka čl. 5. zakona o javni varnosti in redu v državi. Obtoženi urednik bo moral za en teden v zapor in plačal bo 300 Din globe ter še druge stroške.

d Manj smo pokadili. Letos v juniju je imela monopolska uprava pri tobaku 7.747.623 Din manj dohodkov kot istega meseca leta 1928. Denarna kriza!

d Vsak dan oskrbuje katoliška dobrodelnost v Nemčiji 144.000 otrok, 78.960 bolnikov v 210.959 siornakov vsake starosti in konfesije.

d Naše visokošolsko dijaštvo. Zopet se bliža jesen in z njo križev pot marsikaterega študenta, ki se bo zatekel kot abiturijent prvič na tla naše univerze ali pa bo nadaljeval svoje študije na njej. Dijaško podporno društvo, ki so ga ustanovili slovenski katoliški akademiki v Ljubljani in ki ima velevažen in socialno zelo vzvišen namen, da oskrbuje olkrog sto revnih kat. akademikov s ceno hrano, je navezано le na vplačila za hrano, ki pa so vsled ubožnosti le prenzika, da bi se moglo društvo ob njih vzdrževati. Zato se društvo obrača večno na slovensko javnost s prošnjo, da po svoji moči prispeva za tako socialno važno ustanovo kot je naša dijaška miza. Prepričani smo, da bo sleherni, ki se zna vmisliiti v položaj mladega, revnega študenta, blagohotno prispeval v tako nujne namene (Miklošičeva cesta 5, Akademski dom, Ljubljana). vsi naj bodo prepričani, da vrše s tem narodno, socialno in kulturno delo spričo slovenskega najvišjega znanstveno-prosvet-

d Nova luščilnica riža. Na Susaku se gradi luščilnica riža, ki bo začela z delom že tekoče leto. Obratovala bo v poslopju prejšnje tovarne za strojenje usnja. Stroje za luščenje so naročili iz Italije, ker je pri podjetju s precejšnjim deležem udeležena znana italijanska luščilnica riža v Milanu.

d Vino po dva dinarja. Preteklo nede-
ljo se je vršilo v Šibeniku veliko zborova-
nje vinogradnikov, ki so razpravljali o te-
žkem položaju na vinskem trgu, nastalem
vsled velikega padca cen. V Šibeniku so
penuja vino po 2 Din liter.

d Novo tovarno za milo hoče napravi-
viti v Zagrebu angleška industrijska druž-
ba »Sunglight«. Kapital 1.250.000 Din je
na razpolago in bodo z gradnjo vsak čas
pričeli.

d Velikega orla je ustrelil v lovišču občine Ščavnica pri Gor. Radgoni g. Jakob Nidl. Med lovcem in orlom se je vršil pravi boj in je povzročil orel Nidlu več krvavih ran.

d Kuga na gobeih in parkljih je nastopila pri goveji živini v zgornjem Banatu, posebno okrog Nove Kaniže in v ozemlju reke Tise. Oblast je izdala v svrhu omejitve potrebne varnostne odredbe.

Sodov za vino bo manjkalo. V Šibeniku je grozdje po 1 Din kilogram. Tako poročajo hrvatski listi. Cena je zaradi tega tako nizka, ker je letina izredno dobra ter je grozdja obilo na razpolago. Letošnja trgatve grozdja v šibeniškem okraju bo po poročilih tako po kakovosti kakor po množini boljša od lanske. Pojavilo se je pa pomanjkanje sodov, ker imajo vinogradniki še mnogo vina od lanske zaloge.

d 15 odstotkov je treba prihraniti pri državnem proračunu, zahteva finančni minister od vseh ministrstev.

d Na dekliški osnovni in meščanski šoli Solskih sester de Notre Dame v Smihelu pri Novem mestu bo vpisovanje učen 11. in 12. septembra v smislu naredbe ministrstva prosvete. Dne 16. septembra je šolska sv. maša in 17. sept. se začne red- den pouk.

d Člani Križanske moške kongregacije se tem potom obveščajo, da zaradi slovesnosti na Rakovniku, dne 8. t. m. napovedani popoldanski družbeni shod odpade in so torej razposlana vabila brez veljave. Zjutraj cerkveno opravilo po navadi.

d Oglasil se je v našem uredništvu 2. t. m. g. Ivan Kozole iz Brunsuma v Holandiji ter sporočil pozdrave vseh ondotnih Slovencev sorodnikom, prijateljem in nanem v domovini.

d V Škofiji Loki v kapucinskem samostanu je umrl daleč naokoli znani in prijubljeni brat Matija Červan iz Dobrnica na Dolenjskem. Naj v miru počival!

d Za novega trgovinskega ministra j
inenoval Nj. Vel. kralj g. Jurija Deme
troviča.

d Iz avtomobila je padel 45 letni delavec Jurij Kump iz Mozija pri Kočevju in se zelo poškodoval.

d Med odbivanje je prišel pri premikanju vagonov v Brežicah 18 letni Franc Strgar iz Zverinjaka. Zdrobil si je prsni koš in kmalu umrl.

d Pod vlak je padel na mariborskem glavnem kolodvoru 52 letni železničar v Krčevini stanujoči železničar Vinko Grnjak. Je umrl v bolnišnici.

d Težka avtomobilska nesreča. Dne 28. avgusta je privozil Anton Horvat, šofer in prodajalec mesnatih izdelkov tvrdke Rudolf Welle iz Krčevine pri Mariboru, v smeri iz Šmartna proti Otiškemu Vrhu pri Slov. Gradcu. Vozil je s trgovskim avtomobilom. Ko pripelje z avtom do železniškega prehoda, ki nima nikakih zatvornic, privozi železniški stroj, kateri zgrabi avto v bok in ga vleče s šoferjem vred 76 metrov daleč. Avto je popolnoma razbit, a šofer je obležal težko poškodovan in je umrl v slovenjegraški bolnišnici, ne da bi se bil zavedel. Tovarnar g. Welle je takoj, ko je zvedel o nesreči, odpotoval na lice mesta. Za reveže občine Šmartno je podaril vse mesne izdelke, ki jih je vozil Horvat z avtomobilom. Razbiti avto je bil vreden okoli 40.000 Din in ni bil zavarovan.

d Mrivega so našli v postelji 66 letnega g. Gobca iz Podgorja pri Sv. Juriju ob juž. žel. Zvečer je bil videti še popolnoma zdrav. Zadela ga je kap.

d Oblak se je utrgal pri Sarajevu in je voda odnesla raznega materijala v vrednosti pol milijona dinarjev.

d Sam si je vzel življenje v Trenkovi pri Požegi bivši radičevski poslanec Zelič.

d Mrtvega so izkopali iz jame. V neki zagrebški tovarni na Prilazu popravljajo posamezne zgradbe. Med delavci je bil za poslen tudi 35 letni Blaž Ivanković, ki je kopal temelje za novi bazen. Ko je bil tako zaposlen na dnu jame, se je naenkrat udrla zgornja zemlja, ki je hipoma zasula Ivankovića. Prisotni delavci so seveda brž priskočili svojemu nesrečnemu tovarišu na pomoč, toda bilo je že prepozno. Ko so Ivankovića izkopali iz jame, je bil že mrtev.

d. Požar se je pojavil pretekli teden v pritličju frančiškanske gimnazije v Sinju. V poslopju se nahaja dragocena zbirka. Gasilcem se je posrečilo omejiti požar in rešiti tako poslopje in mnoge dragocenosti in redkosti.

d 100 vagonov žita je pogorelo Ivanu Tesslerju v Somboru v Vojvodini.

d Mačka s tremi nogami. V Gornjih Petrovcih v Slov. Krajini je prilezlo te dni z gnezda mače, ki ima samo tri noge, a skače in teka hitro, kakor vsaka druga štirinožna mačka.

d Volkovi pri oslih na paši. V vasi Veleč pri Sarajevu v Bosni so se pojavila zadnje čase velika krdela volkov, ki napadajo osle na paši. Volkovi so poklali do sedaj pet oslov in enega konja. V okolici Goražde pri Čuplinji so kmetje napravili na volkove velik lov, ki se je posrečil. Kmetje so namreč ubili štiri volkove.

PO DOMOVINI

Fran Wernig:

Po Belokrajini.

Tako zelo daleč in vendar — tako blizu nam je Belokrajina!

Nedelja popoldne. V blaženi tišini počiva vsa pokrajina od Ormožja do Vinice. Celo ciganska naselbina v gozdu ob cesti praznuje danes, in črno zagorele stalne naše goste in navihane ciganke v kričeče pisanih nošah navdaja neka resnost in dostojanstvo. Nedelja je.

Vrh klanca se odpre otem valovita ravan, katero na južnem obzorju zapira vas Dragatuš. Mogočno in veličastno se dviga nad siromašnimi, povsem v drevju skritimi hišicami velika, daleč naokoli se ozirajoča bela cerkev. Na precej obsežnih, zamočvirjenih travnikih pod vasio pa se pasejo črede pisane in iz vseh pasem skrižane govedih. Ob vsaki čredi sede pastirji, otroci in odrasli ter celo starejši možje.

Pozdravim najbližjega ter ga vprašam, čigava je živina ob cesti. »Moja je,« odvrne. »Pa vi pasete?« vprašam. »Da, čas imam in tudi nimam drugega pastirja.« — Osupne me njegovo preudarno izražanje ter ga koj vprašam, če ni bil v Ameriki. »Seveda sem bil, 15 let,« mi reče »in sedaj sem postal sin tja, da služi in nas podpira. Polovica naših je v Ameriki,« mi začne razlagati, »le malo se jih vrne; lahkomiselni so in pozabijo na domovino.« »Toda doma bi se dalo živeti, če bi ljudje imeli kaj razumevanja za gospodarske zboljšave. Kako malo imajo smisla za ureditev gnojišč in gnojilnih jam! Vidite tale travnik: zamočvirjen

d Za 1500 Din cigaret, jajc, zabele in suhega mesa so odnesli neznani tatovi gostilničarju in trgovcu Ivanu Bergantu v Stari Loki.

d Vse zlatnino so pobrali neznani vlomilci finančnemu svetniku Mozetiču v Ljubljani. Škode 15.000 Din.

d Nov ročni zemljevid naše države. V založbi Učiteljskega doma v Mariboru je izšel nov ročni zemljevid Jugoslavije. Izdelala sta ga profesor Baš in Slavoj Dimnik. Pri izdelavi se je oziralo na najnovejšo po raznih strokovnjakih ugotovljene podatke o naši državi. Zato je ta zemljevid popolnoma točen. Novi zemljevid ne bo samo dober pripomoček našim šolam, ampak bo prišel prav vsakomur, ki se hoče poučiti o tem ali onem o naši državi. Za tako temeljito domače delo je cena 6 Din naravnost nizka. Zemljevid je dobiti v vseh knjigarnah.

d Sejem živinski, konjski, prašičji in kramarski v Vel. Mraševem ob Krki, se bo vršil v četrtek 12. t. m. Vabljeni so kupci in prodajalci.

d Opozarjamo na današnji oglas tvrdke »Orient«, družba z o. z., tovarna barv v Ljubljani, Dunajska cesta.

d Bolehafoči na žolčnem in ledvičnem kamnu ter kamnu v mehuru, kakor tudi ljudje, ki trpe na preobili tvorbi sečne kisline in protinskih napadih, morejo z uporabo naravne »Franz-Josef«-grenčice urediti delovanje črevesa. Može z zdravniško prakso so se po dolgoletnih izkušnjah prepričali, da je »Franz-Josef«-voda zanesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajilo, da se more priporočati tudi pri ranitvah v danki, kili in bolezenskem povečanju prostate. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

je in daje le enkratno slabo košnjo. Tu bi bilo treba državne podpore in s parno lopato osnažiti strugo ter omogočiti odtok vode.« Tako mi razlaga možak.

»Kaj pa tisti rebr? Kakor nalašč je za rejo ovac,« povzamem. »Ali jih tu kaj redijo?« »Malo, kateri se bavi s tem« odvrne.

Izsekani gozdovi, zasanjani logi vitke, redke breze ter velike livade v lahnem vetru se zibajoče visoke praproti spremljajo prazno cesto v Vinico. Kako blizu in vendar — kako daleč nam je ta pokrajina.

Srečavam mladino; gručo deklet in gospodinjo, vse belo oblečene, spoštljivo in prisrčno-prijazno pozdravljajo; ravnotako može, ki prihajajo od večernic. In vsem sije zadovoljnost in prijaznost iz obraza. Skoraj bi človek pozabil na tolikanj poudarjeno belokranjsko revščino.

Belo oblečene ženske slišijo čtavo, spravljajo krmo. Mudi se, na dež se pripravljajo. Iz vasi pa prihaja glasen odmev hrečече harmonike. Razigranost navdaja Vinčane. Godba, kakor v eni gostilni, tako tudi v drugih. Vstopim v prvo, in da pokažejo spoštovanje pred oblastjo, zaigrajo: »Lepa naša domovina...« Zares, veselo je tu! Hrvatska in Slovenija si tu ob Kolpi podajata roki. V eni, kakor drugi gostilni pa toliko radi visoke oblastne takse, ki onemogoča ples in na Vinici tako običajno rajanje...

Kako daleč, in vendar, kako blizu si nam, Belokrajina!

Radovan Hrastov:

Kjer na gričku cerkev stoji...

1. Praznik Domžalskih Orlov.

Ob široki glavni cesti in mimo nje v vse strani se razprostira trg Domžale. Od daleč vidite nad poljem le par visokih tovarniških dimnikov, v stran dvoje visokih železnih stolpov radijske postaje, ko se pa pripeljete iz Ljubljane z vlakom, vse ob progi pozdravi cerkev na Gorici. Farna cerkev v Domžalah je to, tiha, skromna, ljubki božji hram. Na gričku stoji, vsa je obdana s cipresami in drevjem, župnišče pod njo je takisto vse v cvetju in rožah in lepa kapelica ob župnišču tudi tako.

Lepo je v Domžalah, ko jim cerkev na gričku v rožah in cvetju stoji... *

To nedeljo sem bil tam. Orlovska družina domžalska je svoj praznik imela, dvajset let svojega obstoja je praznovala, prapor je nov dobila — zakaj bi ne stopil med fante, med dekleta, za-

kaj bi ž njimi ne bil vesel? Tako sem bil razsodil in sem šel.

Društveni dom v Domžalah. Mogočna stavba ob glavni državni cesti, malo je še takšnih društvenih domov v naši deželi!

Ze v zgodnjih dopoldanskih urah je prijetno, živahno zavalovilo po Domžalah, zlasti pred društveno hišo. S kolesi so se fante od vsepovsod iz daljne in bližnje okolice vozili, na vozovih, na avtomobilih so speli v trg, — kmalu je rdeči maš orlovskih srajc zasul ulice ob društvenem domu in na livadi poleg njega.

Potem je bil spreved v cerkev, tam je Orlom prapor blagoslovil njih domači župnik, duhovni svetnik Bernik. Nato je gospod lepo pridigo zbranim imel...

O mladina! Dvajset let, kaj to pomeni! Ne leta, delo je tisto, kaj praznujemo. Dvajset let trdega dela, krepkega dviga in rasti, razvoja in moči, dvajset let vzgojnega orlovskega dela pa je nekaj. In če je ob koncu drugega desetletja še prapor nov? Da bi vam pot kazal, fantje, dekleta, moji dragi! Kot petero kasusov v križu nad orlovsko glavo v praporu stoji, tako si pel tiserov za svojo življenjsko pot in cilj določite... Najprej Boga in molite k njemu, zakaj brez njega ni pota, ni cilja, ni uspeha, ni prav ničesar... Bodite vi-tezi; pravi, resnični, vsakogar, najbolj pa žene in dekleta spoštujte, jim le lepih, dostojnih besed privoščite... Potem čistost, fantje! Čistost v vsem; v duši, v srcu jo je najbolj treba, ker brez nje ni sreče v življenju... Zatekajte se k Bogu, očistite se, zakaj sama več, ljuba mladina, da si vendarle slaba sama iz sebe in grešiš vsak dan in vank čas... In nazadnje ljubezen, hčerka resnice! Ljubite jo, pa s prave strani. Na mater se spomnite, kadar ljubite. Iz matere izhaja vsa ljubezen, v njej je zbrano vse dobro...

Tako je v glavnem govoril gospod vsej zbrani orlovski družini v cerkvi. Potem še sveta maša in konec in potem spreved skozi trg. Slovenska zastava na čelu, konjenica, prapori, Orli, Orlice, narčaj. Štel sem jih in jih je bilo blizu tristo.

Domžale so trg, veliko okolico imajo, zavestne fante doma in povsod. Prijazen kraj je to in dvajset let in nov prapor je tudi praznik, ki vabi in kliče v Domžale. In jih je prišlo od vseh strani, da se je trlo tudi popoldne, ko so Orli imeli telovadbo na zeleni livadi ob društvenem domu. Pa so ugajale vaje in zlasti zadnja, ki so jo ob harmoniki vadile dekleta v narodnih nošah.

*

Se dvajset let in še dvajset, fantje, dekleta, mladci — vsi za novim praporom in tako kot vam kaže pot v peterih kamnih na križu nad orlovo glavo v praporu...

Popotnik po Dolenjski.

Tokrat sem jo udaril ob škocijanske strani ob zeleni Krki. Pod Belo cerkvijo sem srečal dva vozova, natovorjena z mlečarskim orodjem. Vpra-

Najbolj varna naložba denarja

Račun pošt. hran.
Ljubljana št. 10.680

Kranjska Hranilnica Ljubljana

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter nudi

najvišje obrestovanje

Dovoljuje kredite proti knjižbi na prvem mestu v tekočem računu in proti amortizaciji, daje menična posojila, izdaja garancije, izvršuje vse kontokorentne posle.

Za vlogo tamči Ljubljanska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

kam vznika, kam pelje. »Kaj ne veste,« mi odgovori, »da je v Beli cerkvi nova mlekarina v hiši, ki so jo kupile Ourednje mlekarne od gospe Zwitterjeve? Taki inventar je pa last Mlekarske zadruge v Novem mestu, ki bo uredila v na novo za namen priležni hiši svojo mlekarstvo poslovalnico.« — Mahnem jo naprej proti Novemu mestu. Tu izvem, da pripravljajo gospodarsko razstavo, ki bo menda sredi oktobra na Kmetijski šoli na Grmu. Kmetijsko nadzornišvo je že prišlo s pripravami. Razstavilo se bo vse poljske pridelke, dalje jabolka, grozdje in vino. Poleg tega tudi kmetijske stroje, s katerim se vse to prideluje. Kmetijski nadzornik G. Wernig mi je zatrjeval, da kažejo ljudje veliko zanimanje za razstavo in da se že kosajo, kdo bo razstavil več in lepše pridelke. Pri vstopu v Novo mesto me je pozdravilo veliko poslopje, ljudska šola, ki bo pravkar dovršena in z novim šolskim letom, kakor mi je povedal prijatelj iz mladih let, ki sem ga slučajno srečal, izročena svojem namenu. Poslopje je eno najlepših in najmodernejših tve. Vse, za novomeške razmere skoroda preobsežno in za gospodarsko moč mesta predragro. No, pa to je stvar Novomeščanov. — V Smihelu pri Žužemberku so dozidali novo šolo pod vodstvom mojstra G. Medveda iz Novega mesta. Tukaj so ljudje bolj navdušeni za vzgojo otrok kot pa v Mirni peči, kjer bodo rajši brez pouka, kakor da bi zidali, sem si mislil in jo udaril nazaj proti Ljubljani. Vrnem se zopet, ko bo grozdje mehko in sladko.

Smrtna kosa.

(Trstenik.)

V soboto 17. avgusta 1929 so pokopali daleč okoli znano Ušakarjevo mater iz Čadovelj. Bila je dobra mati svojim otrokom, pa tudi revežem, katerih ni nikdar pustila brez daru iz hiše. Letos bi bila izpolnila 71. leto starosti. Huda bolezen jo je mučila celih šest let in nazadnje jo je popolnoma priklenila na postelj. Bog nam daj še mnogo takih slovenskih mater!

Vas naj bo lepa!

(Krvava peč.)

Naši cerkvi se je te dni prenovila streha. Zato, da njeno vnanje lice valed neopoznoma važenov ostane razdrapano kot je bilo. Vseled mnogih tujcev, ki pridejo k nam na izlet, moramo dati nekolkto več na lepoto vasi. Razkopana cerkev, razvaline sredi vasi, tekoča gnojilca po cesti — pri nas večinoma še ne poznamo vrednosti gnojnice — ne pripomorejo baš k našemu ugledu. Vendar moramo na tem mestu pohvaliti g. Janeza Zgonca, ki se mnogo trudi, da bi bila vsaj cerkev v redu. Tembolj pa je grajevedno postopanje onih, ki bi vsa bremena za skupni blagor najrajši odložili raz svojih ramen. Saj bi moral biti vsak celo ponosen, da more in sme čim več storiti za božjo čast. — Tudi naša šola preživlja izpremembo. Izrlnili so nas iz starih, še dokaj udobnih prostorov. Najbrž se bomo morali zadovoljiti s takozvano »grofovsko« sobo pri g. gozdarju, ki pa za razred ni nič kaj primeran. Kot je videti, bo treba na vsak način drugo leto novega šolskega poslopja.

Novi zvonovi.

(Vransko.)

Cerkev Matere božje za Črto dobi dva nova zvona v nedeljo 15. septembra. Na predvečer bodo tam večernice in romarji bodo imeli priliko, da opravijo svojo pobožnost po večernicah, ali pa zjutraj, ko bo ena sv. maša ob 7, ob 10 pa slovesno blagosilvanje novih zvonov ter slovesno sv. opravilo. Romarji in izletniki so iskreno vabljeni, poskrbljeno je tudi za okrepčilo.

Blagoslovitev novih zvonov.

(Podbrezje.)

Na Mali Šmaran 8. t. m. bo pri božjepotni cerkvi na Taboru blagosilvanje željno pričakovanih bronastih zvonov, ki jih je vili ljubljanska

zvonarna. Novi zvonovi vas bodo sami vabili s slovesnim pritrjevanjem in istimi glasovi kot prej. Naji daleč znani zvonovi. Popoldne pa Vam priredi izobraževalno društvo igra »Genoveza«, ki se je uprizorila pred 30 leti kot prva igra v Podbrezjah. Če se hočete vživeti v stare viliške razmere, za časa križarskih vojsk, pridite!

Romarjem k Materi Božji na Planinski Gori.

Letošnji jesenski romarski shod pri M. B. na Planinski Gori bo v soboto 14. in v nedeljo 15. septembra. Doslej je bil prehod čez državno mejo ob shodih prost, sedaj ni več. Na Planinsko Goro morejo po odredbi Italijanskega obmejnega komisarijata v Postojni samo oni, ki imajo ali pravilen potni list, obmejne karte in pa oni, ki so v takezvanem kolektivnem seznamu romarjev. Zato se morate vsi, ki nimate potnega lista ali obmejne karte, zgledati pri domačem g. županiku ter povedati svoje ime, priimek, rojstno leto in bivališče. Ta priglas naj se izvrši v času, ki je v vsaki županiji posebej določen. Seznam romarjev se potem pravočasno predloži obmejnemu komisarijatu na Rakeku v vidiranje in ga potem dobi, kdor bo skupino romarjev vodil na Planinsko Goro, da ga na meji pokaže obmejni Italijanski straži v avrlo kontrole. Pot na Planinsko Goro je možna samo po državni carinski cesti skozi takozvano »Kafjo vasc«, to je zadnji del planinskega trpa, ki je pripadl Italiji. Vaska druga pot je zabranjena in naj nihče ne poizkuša prekorati mejo drugje, sicer se je bati velikih neprijetnosti na meji. Na to strogo opozarja obmejni komisarijat v Postojni. Leto bo v noči med soboto 14. in nedeljo 15. septembra, torej ob priliki shoda, celo noč izpostavljeno Največjeje v javno češčenje; zato pa naj vsak, kdor le more, pohiti na to starodavno in priljubljeno Marijino božjo pot in naj se nikar nedar ne ustraši, samo za prehod čez mejo naj si pravočasno vse potrebno oskrbi. Toliko, da se veste ravnati. Na evidenje pri Mariji na Planinski Gori! — Župni urad v Planini pri Rakeku. Ivan Lovšin, župnik.

Rešite nas prahu!

(Selo-Moste pri Ljubljani.)

Pri nas živimo na pol kmetisko na pol mestno življenje. Sicer smo pa pravzaprav predmestje Ljubljane, ki ga označuje od avtomobilov globoko razzorana in nad vse prašna cesta, prašna tako, kakor so bile pred tlakovanjem — in so še sedaj nekatere ljubljanske predmestne ceste. Seveda te vrste mestni značaj ni nič kaj vabljev za prebivalce ob Zaloški cesti — prav to mislimo — in za številne branjeve in prodajalke ob njej. Hiše so dobile sicer lične nove napise s hišnimi številkami — prav tako kot v Ljubljani. Toda že jih zakriva precejšnja plast prahu. — Zato naša topla želja: rešite nas prahu in kotanj in ne čakajte na sneg.

Nekaj mestnega značaja ima tudi — takole ob sobotah in nedeljah po noči — tulenje raznih pivskih gri, ki menda vendar ne mislijo, da so »petje glasovi, ki jih izpuščajo iz sebe. Če bi že vsaj rez zapeli, toda kmalu zvečer! Pozno v noči ali celo že zjutraj hočemo imeti mir. Take tiče priporočamo budnim očem postave.

Orlovska desetletnica.

(Višnja gora.)

Opozarjamo na nedeljo dne 15. septembra, ko proslavi tukajšnji orlovski odsek in orliški kroček svojo desetletnico ustanovitve, za katero se Orli in Orlice veselo pripravljajo. Slavnost obeta biti lepa — vse priprave so v teku. Polovična vožnja zaprosena. Natančnejša poročila sledijo.

Pred otvoritvijo društvenega doma.

(Bela cerkev.)

O priliki otvoritve društvenega doma v nedeljo 8. septembra bo daroval ob 10 slovesno sveto mašo in pri njej govoril g. prošt K. Cerin, pri blagoslovitvi doma pa bo govoril g. dr Ivo Česnik. Pri koncertu popoldne ob 2 bodo pevski zbori prvi nastopili skupaj in upamo, da ne zadnji. Zakaj tudi mi Dolenjci ob zeleni Krki med prijaznimi, s trto obraslimi griči ljubimo pesem in ravno skupni nastopi bodo pripomogli, da bo naša lepa pesem še lepša da bomo vedno lahko trdili kakor pri prvem nastopu, da slepše kakor je naša pesem, nikjer še slišal nisem. Po koncertu bo tombola z lepimi dobitki; kolo, zlata ura in do sto

drugih manjših dobitkov. Vrtna veselica na vrt mlekarne, kjer bosta sodelovali godbi iz St. Jerneja in Bele cerkve, bo gotovo pripomogla, da bje tudi veselo razpoloženje prišlo do svoje veljave.

Vodovod nam je potreben.

(Iz Gorici.)

Lep kraj v Storževci deželi so Gorici v bližini znanega zdravilišča Golinika. Nič čudnega ni, da prihajajo sem tudi tujci-letoviščarji. Marsikaj ima tu človek na razpolago i domačin pa tudi tujec: planine, lepe izprehode, čisti gorenski zrak itd., ali nekaj ni, kar nujno potrebujemo vsi skupaj, to je zdrave pitne vode. Skozi vsa teče potok, ki že iz sosednjih vasi prinese mnogo nesnaga, katerega voda je zlasti poleti umazana in popolnoma nerabna. Hiše zlasti pa hlevi in celo stranišča so skoro brez izjeme tik potoka in vsa nesnaga hočeš ali nočeš mora v vodo. Razni odpadki in smeti, kam jih boš zmetal če ne zopet v potok? In to vodo naj potem ljudje pijejo in rabi jo za kuhno? Tik pred vojno se je v precejšnji meri pojavil tifus in začelo se je že ugrabiti nekaj o vodovodu, a ostalo je pri starem. Nič novega bi ne bilo če bi se tifus pojavil morda celo v izdatnih meri. Res, da je v Goricah, kakor tudi v sosednjih Letencah nekaj vodnjakov, ne more se pa trditi, da je voda v vseh teh res zdrava in pitna. Zelja večine domačinov kakor tudi tujcev, ki sem prihajajo je, naj bi se merodajni faktorji zavzeli, da se preskrbijo Gorice in Letence z dobro pitno vodo, tembolj, ker se v bližini kakih 3—4 km nahajajo studenci izvrstne vode in bi se zato moglo napeljati vodo z razmeroma malimi stroški.

Sadna razstava in še kaj.

(Škocijan pri Mokronogu.)

Da se pokaže, kaj pridelala naša dolina in se še druge posestnike zainteresira za to panogo kmetijstva, bo priredila naša sadjarska podružnica koncert septembra sadjarsko razstavo. Ze sedaj opozarjamo vse sadjarje na to razstavo, sadne kupog pa da si ogledajo naš sadni pridelek. K razstavi bo prišel tudi sadni strokovnjak iz Ljubljane. Čas razstave bomo pravočasno naznanili. — Dne 15. avgusta je preminul g. Pavel Zupet, posestnik in gostilničar v Škocijanu. Bil je splošno priljubljen in vsem prav naklonjen, kar je pokazal lep pogreb. Pevci so mu v slovo zapeli tri žalostinke. Naj v miru počiva. Težko prizadeti družini naše sožalje. — Sadna letina je pri nas prav izvrstna. Jabolka in češnje ni bilo že dolgo toliko kot letos. Mnogi pa sadje kar stresajo in s tem svoj pridelek uničujejo oziroma mu zmanjšujejo vrednost, meslo, da bi ga pravilno obirali.

Pomanjkanje duhovnikov v Dalmaciji.

(Iz Dalmacije.)

Zalostne posledice svetovne vojne v verskem oziru se poznajo v velikem pomanjkanju duhovščine v hrvaških škofijah, zlasti zadrsli, kjer je 90 župnij brez dušobrižnikov. Na pomoč so šli dozdaj štirje slovenski duhovniki, na župnije Zman, Novigrad, Ljubitovica in Zirje. Vseled nezmožne vročine in nenavadno ostre zime sta pa že po enoletnem delovanju dva izmed teh zapustila Dalmacijo in iščeta v Sloveniji svojih namestnikov. Ker je v primorskih škofijah v navadi staroslovensko (glagolsko) bogoslužje — je nova glagolska mašna knjiga z latinskimi črkami nenavadno olajšala službovanje onim duhovnikom, ki se niso učili težke

Ne preiščiujite

če potrebujete obleko, ampak zahtevajte še danes od veletrgovine Stermeck nove vzorce, kjer boste našli ogromno izbiro sukna, ševstva in kamarna za moške obleke, krasnega in moderne blaga za damsko plačje, svile, žamet, perhenta, platna in razne druge manufakture za obleke in orle. Narodilo čez Dn 500— pošilja se prosto poštino. Nevi listirani cenik z več tisoč slikami se pošlje vsake-mu zastoj in prosto.

Veletrgovina R. Stermeck, Celje, stev. 18. Slov.

Dr. Jože Rant

specijalist za zobne in ustne bolezni
v Škofji Loki

ne ordinira 4 dni in sicer 9., 10., 11., in 12. septembra

avorano na Rožančevem vrtu veselica s srečolovom in petjem.

n Klub primorskih Slovencev naproša vse č. duhovnike, ki so iz Primorskega, kakor tudi vse, ki so tam doli delovali in se sedaj nahajajo tu, da mu pošljejo svoje naslove v svrhu razširjenja organizacije in medsebojnih stikov. Klub primorskih Slovencev, Poljanski nasip 10-I, Ljubljana.

n Kmetijska podružnica Sinkov turna priredi veselico v prostorih I. Ramovša v Kosezah dne 8. septembra 1929. Začetek ob 15 popoldne. Čisti dobiček je namenjen za nabavo kmetijskih strojev.

n Prostovoljno gasilno društvo Mlino na Bledu vabi vse prijatelje že danes na svojo veliko tombolo, katero priredi na Roženkransko nedeljo dne 6. oktobra t. l. na Mlinem. Tablice so po 5 Din.

n Zborovanje sadjarskih podružnic ptujskega in sosednjih okrajev se vrši v Ptuj v nedeljo dne 8. septembra 1929 ob 3 pri županu Breznici. — Na dnevnem redu je: poročilo sadj. podružnic o delovanju, poročilo o zimski posebi in škodljivcih ter sklepi, usmerjeni na poravnavo te škode s proučevanjem sadnega izbora, poročilo o zdni letini in sklepi za morebitno pokrajinsko razstavo v Ptuj. — Lokalna prireditelj. Zborovanja se bodo udeležili delegati podružnic, oblasni odbor, kmetijski okrožni urad ter sedjarska in kmetijska šola.

n Zrebanje loterije orl. doma v St. Janžu pri Dravogradu se ne bo vršilo dne 8. septembra 1929, ampak se preloži na dan 25. marca 1930 in to ne prekliceno. — Odbor loterije orl. doma St. Janž.

n Strokovno društvo tobačnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v sredo dne 11. septembra 1929 ob pol 3 popoldne v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12 z običajnim dnevnim redom. Opozarjamo, da je to društvo včlanjeno v Jugoslovanski strokovni zvezi. — Vabi odbor.

n Kat. prosvetno društvo v Retečah pri Škofji Loki uprizarji 8. sept. ob pol 4 igra »Garcia Moreno«.

Prvovrstni čevlji vseh vrst

na ceneje pri D. Vavpotič, Bled-Grad 40 (S. č.), na dvorišču. Za vsak par garanc. ja. Popravila hitro in c. no.

34

RAZNO

Patenti. Anglija je bila prva dežela, ki je podeljevala patente za iznajdbe. Prvi tak patent je bil izdan leta 1763. Na Nemškem so izdali prvi patent leta 1791.

Industrija svile v Italiji je stara 700 let. Sedaj je bolj razvita kot pred vojno, kljub temu, da je v zadnjih letih izdelovanje umetne svile zelo napredovalo.

Klavir. Klavir, ko ga imamo danes, še ni star. Prvega je napravil v letu 1720 Nemec Silbermann v Dresdenu na Saškem.

Beseda film je angleška in prvotno pomeni kožo na mleku.

Med pesniki. Neki francoski reznik je pisal svojemu tovarišu: »Dragi prijatelj! Povabljen sem k družini M. na večerjo. Ali mi lahko posodiš svojo obleko, če jo imaš?« — Tovariš mu je odgovoril: »Prav rad, toda pošlji mi prej svoje hlače, da ti jo bom lahko prinesel.«

Iz poročila birača. ... Oblečen je bil postopac Koruznik v raztrgano tuknjo, na glavi je imel

Cirkuški otrok

Dahnnow je zamišljeno zrl predse. »Ali veš...« je začel.

»Ah!« je rekel Degenthal in se ozrl na strežaja, ki se je prikazal pri vratih, »najbrž radi obeda, ki ga bo treba začeti. Moram še nekaj urediti. Obedovali bomo povsem neženirano pri malih mizah. Prijatelj, skrbí zase. Jaz moram, žal, kot gostitelj dvoriti največjim zvezdam. A potem pridem k vaši skupini. Vzemite mojo malo sestrično, ko ne poznaš nobene druge izmed dam.«

»Si bom že znal poiskati,« je rekel Dahnnow. In res si je znal prav dobro poiskati; ko ga je namreč nekoliko pozneje iskal Degenthal, ga je našel ob strani najbolj slavljene lepote te sezone, sredi vodilnih, družabnih osebnosti, v najbolj veseljem in vahnem krogu, kateremu je pomagal tudi njegov humor po svojih močeh.

»Ah, grof Degenthal,« je zaklicala zdaj mlada lepa grofica in ga drzno gledala s svojimi črnimi očmi — nekaj, kar je zastoj ponavljala vso zimo — ker še vedno ni izgubila upanja, da bo tudi njega priklenila na svoj zmagoslavni voz. »Grof Degenthal, povejte nam, zakaj je vaš severonemški prijatelj šele zdaj obiskal našo prestolico, ko smo že prav na tem, da se odpravimo vsemu posvetnemu veselju in potremo svoje glave s pepelom?«

»Zato, milostljiva, ker sem krivoverec in nič ne vem o tej pobožni navadi. Zato me bo pa zdaj zadela najtežja pokora; zakaj vidim, da sem izgubil... če

Sejmarjem

ni dovoljeno postavljati na cerkvenem svetu stojnic ali totorov nikjer ob cesti pred cerkvijo in župniščem na Breznici. — Cerkevno predstojništvo na Breznici, dne 1. septembra 1929.

Radio.

Vsak dan: 12.30 Reproducirana glasba — 13.30 Glasovna napoved, borza, reproducirana glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17 Koncert Radio orkestra.

Četrtek, 5. septembra: 16 obisk higijenske razstave, 19 Predavanje o poljski razstavi v Poznaju, 19.30 Prenos iz Prage, 22.30 Glasovna napoved in poročila.

Petek, 6. septembra: 12 Naši malčki častitajo Nj. Vel. prestolonasledniku Peterku, 16 Domišča obrt — obisk na jesenski razstavi, 19.30 Gospodinjska ura, 20 Hauptmann: »Potopljen zvonec«, drama (člani Ljudskega odra), Koncert Radio orkestra, 22 Glasovna napoved in poročila.

Sobota, 7. septembra: 16 Obisk na razstavi modernega pohištva, 19.30 Delavska ura: Zavarovalni prispevki v našem delavskem zavarovanju, 20 Vzgojeslovno predavanje, 20.30 Prenos iz Zagreba, 22.30 Glasovna napoved in poročila.

Nedelja, 8. septembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10 Predavanje o Don Boscu, 11 Promenadni koncert, 15:00 O sadjarstvu, 15.30 Prenos tekme harmonikarjev iz veseleja, 20 Prenos opere, 22.30 Glasovna napoved in poročila.

Ponedeljek, 9. septembra: 19.30 Higijensko predavanje, 20 Koncert Radio-orkestra: Jugoslovanska glasba, 22 Glasovna napoved in poročila.

Torek, 10. septembra: 19.30 Slovenska literarna zgodovina, 20 Restani: Cyrano de Bergerac, drama (člani nar. gledališča), 21 Koncert Radio-orkestra, 22 Glasovna napoved in poročila.

Sreda, 11. septembra: 19 Otroški kottiček, 19.30 Literarna ura, 20 Pevski solistični večer g. J. Betetta, čl. kr. opere, 21 Koncert Radio-orkestra, 22 Glasovna napoved in poročila.

Radovan Hrastov:

Listki iz Prage.

V.

O Praga, čudovito mesto! Ko bi leto in dan hodil iz ulice v ulico in v vse mnoge stavbe, ki iz njih govorijo stoletja — še ne bi poznal Prage do dna! Ko bi prelistal vse knjige in bi vse pretaknil po muzejih, po zgodovinskih hišah, starih samostanih — še ne bi docela poznal češke zgodovine!

In ko bi vsak dan znova začel od kraja in bi se mučil z voljo in razumom po teh živahnih ulicah in cestah in mostovih in parkih in kavarnah in še povsod drugod — še ne bi doumel in ne bi mogel zapisati vseh posebnosti lepega mesta, njenih prebivalcev in življenje obeh!

Praga, čudovito mesto tričetrtil milijona ljudi! In še se zbirajo v Prago množice ljudi z vsega sveta in vsak čas. Greš po ulici in srečuješ različne obraze, slišiš različne jezike, občuduješ najrazličnejša oblačila in obnašanje. Zgodi se, da si sam tujec, pa že greš samozavestno po ulici, kaduš cigareto in si malomaren na vse, kar je pred teboj in kar se okrog tebe godi — pa se znenada pred teboj ustavi in odkrije človek in te, takisto tujca, praša, kje je to ali ono v Pragi, kje se pride v to ali tisto ulico. Ne enkrat ali slučajno, takšna srečanja so pogosta. Pa le nerad razodeneš tujcu, da tega in onega zato ne veš, ker si sam — tujec. Zgodi se tudi, da boš vprašan v jeziku, ki ga sam ne umeš, kaj boš storil tedaj? Preprosta stvar: skomizneš z

ne boste tako dobri in me odškodovali nocoj vsaj še z enim plesom.«

»Hinavec!« se je zasmel Degenthal. »Komtesa Jadviga, kaznujte ga z več plesi; kajti on je prijatelj Turkov, ki ples raje gledajo, nego da bi se sami podvrgli temu napornemu delu.«

»A, potem že vem, kaj je barona Dahnnowa privedlo k nam,« se je vmešal eden mladih gospodov. »Njegova domovina nam pravkar pošilja najslavnejše umetnike v tej stroki. Ali veste, gospoda moja, da bo Karstenov cirkus v bližnjih dneh otvoril tu svoje predstave?« Ker so v tem trenutku vsi zrl v Dahnnowa, ni nihče opazil, kako zelo se je zdrznil Degenthal.

»O baron, vi zardevate!« je smeje se zaklicala komtesa Jadviga. »Štirinogate lepote so torej vaše zvezde vodnice!« je pristavila precej drzno. »Ne morete tajiti tega.«

Bilo je nekaj posebnega, da se je ustavil jezik Dahnnowu, ki je bil sicer tako pripravljen na vsak odgovor.

Degenthal, ki mu je stal nasproti, ga je začudeno gledal. »Ali si vedel, da bo prišel Karsten?«, je vprašal zategnjeno.

Dahnnow se je nekam prisiljeno zasmel. »Dragi Kurt, kakor vidim, zelo nizko cenite prijetnosti svoje prestolice, da jim prištevate tako male dogodke. Vrh tega Karstena to zimo sploh ni bilo v Berlinu, temveč se je mudil na severu.«

»Zato ga iščite zdaj tukaj,« je zaklical eden gospodov. »Kdo ve, — če radi štirinogatih lepotic? O Karstenu vendar govorijo, da ima čudovito lepo hčerko, ki vzbuja povsod veliko zanimanja. V Porenju je zadnje jesen vse govorilo o njej; vsekako upam, da jo bo pokazal tudi nam.«

rameni, pokažeš tujcu do prvega stražnika, pa sta opravila oba.

To je Praga, velenje. Ni še Praga nikakor Pariz ali London ali Berlin, je pa vsekakor velenje in se po njej zlahka vživši v sanje še popolnejšega, še bolj resničnega velenja...

Sodim po Ljubljani: zjutraj, opoldne in še zvečer najdeš dve, tri ulice polne in gibajoče od ljudi, ki hite v službo ali iz nje. Pa v Pragi pogled: vsak čas je tako, nobene razlike ni! Po glavnih ulicah v opoldanskih urah niti ne zapirajo trgovin radi tolikšnega vrvenja, radi tolikšnega obiska ljudi.

Pogled na ljubljanski velesejem.

Jesenska razstava Ljubljanskega velesejma. (31. avgusta do 9. septembra 1929) V soboto 31. avgusta je bila otvorjena velesejska prirediteljev »Ljubljana v jeseni« brez običajne slovesnosti. Razstava združuje v sebi kar deset različnih razstav in bo zanimala slehernega obiskovalca.

V paviljonu »J« na desni strani sejmišča je na letošnji razstavi pravicato kralje-

stvo živali. Ljubljansko društvo »Zoo« je priredilo to razstavo, ki je obenem propaganda za ustanovitev zoološkega vrta v Ljubljani.

Domača industrija in obrt je nameščena v paviljonu »H«. Razen tega je tukaj razstavilo nekaj trdk živalne stroje, kožuvin, klobučarske izdelke in najmodernejše radio-aparate.

Kraljestvo cvetlic pa je paviljonu »G«. Kakor bi prišel v naravo, med najlepše cvetlice, parke in nasade. Tisoč barv ti razveseljuje oko, vse je okusno urejeno in kaže, da je naše vrtnarstvo na visoki stopnji. V istem paviljonu je še kmetijski oddelek z mlekarskim, vinskim sejmom in sejmom medu ter oddelek brezalkoholnih pijač.

V paviljonu »F« so najrazličnejši stroji, prava čuda moderne tehnike in štedilniki v lepi izdelavi in najmodernejši konstrukciji.

V paviljonu »E« je razstava pohištva in stanovanjske opreme. Ta razstava je naravnost razkošna, zdi se ti, da živiš v

pravilni deželi. To je paviljon umetnosti, umetnega pohištva, lestencev in umetnih naših slikarjev in kiparjev. V zunanem delu tega paviljona se poleg drugega nahaja tudi razstava ptic pevk. Nad 200 ključkov žvrpoli in prepeva tukaj. Poleg tega so ptičarjem na razpolago najmodernejši pripomočki za vzrejo ptic pevk. Radio je na razstavi zelo močno zastopan. Veliki zvočniki domačih in tujih radio trdk neprestano trobijo in opozarjajo obiskovalce nase. In še tisoč drugih zanimivosti je tu. Na zabavnem oddelku je nameščen mali prater, zbirališče mladih in starih. Vsakovrstne zabave skrbje tu za smeh in veselje ter dobro voljo.

Na novem delu sejmišča je v paviljonu »K« nameščena Zadružna razstava, ki so jo priredile slovenske zadružne zveze. Razstava je veličastna. In nam kaže pomen ter razvoj slovenskega zadružništva. Kakor kažejo vsi znaki, se bo slovensko zadružništvo tudi v bodoče lepo razvijalo in bo v slovenskem gospodarstvu pognalo nove in globlje korenine.

Autoproga LJUBLJANA — SMARNO — SKARJANA — VODICE — SP. BRNIK in ZG. BRNIK — GRAD CERKLJE — VELISOVO — SENCUR — KLANJ in obratno:

NOVI VOZNI RED.

Odhod iz:	Kranj — (St. pošta, nova pošta, odn. kol.)		Ljubljana — (pred kavarno Evro-)				
	9:30	13:15	7:00	13:15	18:30	17:30	20:30
	9:40	13:45	7:25	13:40	18:55	17:55	20:55
	5:30	10:00	16:05	7:35	13:50	19:05	21:05
	6:00	10:20	16:35	7:45	14:00	19:15	21:15
	6:10	10:30	16:45	8:15	14:20	19:45	21:45
	6:25	10:35	17:00	8:35	14:50		
	6:45	11:15	17:20	8:45	15:00		

* Voz samo ob nedeljah in praznikih! Avtobus ustavi izven navedenih krajev tudi v vseh ostalih večjih krajih proge. — V kratkem se bodo tedenski delavski liči ter se bodo tedenske informacije pri avtobusih avtobusa. — Članje gr. turistice izločnice ter obiskovalce jesenske razstave opozarja na ugodno vzroke posebno ob nedeljah in praznikih. Zadržanje se komforno in udobno vožnjo, ker je stavljen na tej progi v promet moderni avtobus svetovne znamke Austro Fiat.

Aviopodjetje: O. ŽUŽEK, LJUBLJANA.

MLEKARSTVOM
K
BLAGOSTANJUI
ALFA
ALFA D. D.
SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO
ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46
Zastopniki se iščejo za povsod!

»Nora Karstenova sploh ne nastopa,« se je nadomada mirno vmešala Lili. »Nikdar še ni javno nastopila in tudi nikdar ne bo.« »Noro Karstenovo dobro poznam in jo imam rada. Skoraj eno leto sem bila še z njo skupaj v zavodu, kjer je bila vzgojena. Bila je najlepša in najljubeznivejša izmed vseh gojenk in zlasti dobra napram nam, novinkam.«

»Toda komtesa, to je vendar povsem zanimivo: lepa jahačica, ki pride iz samostana...«

»Ona sploh ni jahačica,« je trdovratno odgovorila Lili. »Njena mati je želela, da bi ne bila jahačica in zato jo je dal njen oče, ki je zelo bogat, vzgajati v samostan. Tedaj sploh nismo vedele, da je njen oče cirkuški ravnatelj. To sem zvedela šele pozneje po našem kaplanu, ki jo tudi pozna.«

»Kakšna pa je?« je radovedno vprašala Jadviga, »in kje živi.«

»Lepša je ko vse dame, kar jih poznam,« je maščevalno odgovorila Lili. »Kje živi sedaj, ne vem, mislim pa, da pri svojem očetu. Le to vem, da nikoli ne bo storila kaj takega, česar tudi me ne bi storile; je preveč pobožna in predobro vzgojena.«

Deklica je zardela pri svojem zagovoru. A dvoje oči je prvič z zanimanjem zrlo vanjo; videti je bilo, kakor da ji hoče Degenthal vsako besedo vzeti z jezika. Zdaj je tudi prvič opazil »ljubko potezo okrog ust, na katero ga je bil opozoril Dahnow.«

Kmalu za tem je stal za njenim stolom. »Imaš valček še prost, sestričina?«, je rekel tiho. »Ali mi ga hočeš dati?« Lili je živo zardela. Le molče je prikimala, toda veselo jo je presenetilo; zakaj niti njeni najdrzejši upi bi si ne bili upali sanjati kaj takega.

Ko se je nekaj ur pozneje vrnil ples, ni vedela grofica, naj bi li verjela svojim očem ali ne, ko je videla mlado dvojico sebi nasproti. Kako vneto se je razgovarjal Kurt s svojo plesalko, kako neizmerno

srečna je bila videti ta! Grofica ni čula, da so bile te zgodbe iz vzgojevališča, s katerimi ga je priklepala Lili; samo gledala je in strmela. Kaj! Je bila poprej slepa — kako, da ni bila opazila, da se je v tihi intimnosti domačega občevanja spredlo vse to? Morda je bila prehitra, da je iskala zanj novega raztresenja? In prav zdaj, ko je bilo videti, da so se zvezale nove niti — kako neumno bi bilo raztrgati jih!

Grofičine oči so poiskale starega ekscelenco in stari ekscelencia ni bil nikoli daleč od damskega kroga.

»Ali smem izrabiti svojo žensko pravico in biti nestanovitna?«, je rekla s prijaznim smehljajem.

»Nekoliko nestanovitnosti vas bo samo približalo nam ostalim slabotnim smrtnikom,« je vljudno rekel stari gospod.

»Turško glavno mesto je le predaleč... skrbi me podnebel! Dajte torej migljaj na pristojnem mestu in poskrbite, da se odgodi, vi vsemogočni mož.«

»Vedno na razpolago,« je rekel stari ekscelencia in se priklonil. »Grof Č. se bo lahko zadovoljil tudi s kom drugim izmed naših mladih gospodov.«

Človeške misli se čisto čudovito izpolnjujejo. V istem trenutku, ko je stari ekscelencia to govoril, se je Kurt zamišljen naslonil na svoj stol. Njegovo plesalko so mu bili odvedli na ples. Njeno govorjenje mu je bilo sladko, kajti sukalo se je samo okrog njegove in Norinega življenja v zavodu. A zdaj se je domislil tega, kar je bil slišal, da bo namreč prišel ravnatelj s svojo družbo v mesto. Prvič je blagoslovil mladost svoje matere, ki mu je bila odprla izgled na daljšo odsotnost. Tudi on je ravno mislil na starega ekscelenco, če ne bi morda z njegovo pomočjo pospešil svojega odhoda: zakaj ni mu bila prijetna misel, da bi se prav tu srečal s Karstenom; celo slišati na ta

kapo in par preluknjanih škornjev. Zmerjal me je grdo ter me imenoval starega osla, pijanca in pokvečeno krevljo; da je vse to res, lahko potrdim s prisego. — Pankracij Grdogled, obč. redar.«

Lažnivec. Gospod velikemu lažnivcu: »Ako se mi v trenutku tukaj ne kaj zlaže, dobim en stotak.« — Lažnivec: »Rekli ste, da boste dali dva...«

V sadregi. Krojač: »Slišite, gospod... vse kar je prav... danes se ne dam odpraviti... danes moram dobiti na vsak nočnik nekaj denarja.« — Dolžnik: »Jaz tudi... kaj pravite, kako bi to naredila?«

Izpolnjena želja. Triletni Jurček je dobil svoje prve hlače. »Smejal bi se,« je dejal oče materi, če bi jih Jurček kar takoj napolnil. »Nato so šli vsi na sprehod in ko se hodili kakke pol ure, se ustavi Jurček in reče: »Papa, smej se!«

Prva misel. Zidar (ki je padel iz tretjega nadstropja, ne da bi se pokodoval): »Sedaj bi pa rad vedel, čemu sem član podpornega društva.«

Pravično. Poljska vlada je sklenila, da bo od slej naprej izplačevala vsem po nedolžnem obsojenim primerno odškodnino.

Poleg tega paviljona je v paviljonu »L.« nameščena vzorno urejena higienska razstava. Ta higienski muzej nudi vsakomur dovolj prilike, da se pouči o zdravju in boleznih. V številnih oddelkih razstave najde sleherni obiskovalec marsikaj, o čemer morda še ni razmišljal. Z vsake stene in kota obiskovalca iskreno vabi razstava »Človek, spoznavaj sebe«.

Znamenitega, zelo zaposlenega zdravnika, so sredi noči poklicali k nekemu bogatašu. »Gospod doktor,« je stokal bolnik, »meni je zelo slabo; mislim da bom umrl.« Zdravnik preiskuje

bolnika in mu pravi: »Ali ste napravili oporočko?« — »Ne!« je prebledel bolnik. »Torej mislite res.« — »Kako se imenuje Vaš notar?« — »Toda ljubi gospod doktor!« — »Tako ga pokličite!« — »Gospod doktor!...« — Pokličite ga takoj in takisto tudi Vašega očeta in Vaša dva sinova.« — »Torej moram v resnici umreti?« je javkal bogataš. — »Ne!« je odvrnil zdravnik. »Toda nočem, da bi bil samo jaz tisti norec, ki ste ga to noč nagnali iz pernic.«

»Zasačili smo Vas, ko ste v moji kavarni ukradene kavne žličke hoteli prodati; kako

se morate sedaj izgovarjati, da je bila to le pomota?«

»Vsekakor! Mislim sem bil namreč, da so žličke srebrne.«

»Gospod plačilni, kaj pa plava tu v moji juhi?«

»Toda, gospod, muho boste vendar poznali!«

Pozor! Naznanjam cenj. ob-
činstvu, da sem od-
prl čevlarsko podjetje v Vodicah št. 97. - Se
toplo priporočam. — Izdelujem po znižani cenj.
Franc Miklavčič & Co. Štefan Ciperle.

A. Božič, Kranj, manufakturna in konfekcijska trgovina

Zahvaljujem se svojim cenjenim odjemalcem za njihovo dosedanje naklonjenost in jih naj-
uljudneje vabim, da si ogledajo mojo

bogato izbero jesenskega in zimskega manufakturnega blaga

Posebej še opozarjam cenjene odjemalce na svoje izdelane

štofaste moške obleke po 290 Din

Prepričajte se sami!

Solidna postrežba!

Za obilen obisk se priporoča

Anton Božič

Nizke cene!

Majhen dobiček, velik promet, je moje geslo!

Nizke cene!

35

Ljudske šole z malim številom učencev se naj-
dejo v Nemčiji. Občina
Kuden ima šolo, ki jo
obiskuje samo en učenec,
v občini Goting hodita v
šolo 2 učenca in občina
Grote vzdržuje šolsko
poslopje za 3 učence. V
12 podeželskih šol hodijo
študirat samo po 4, v 19
po 5, v 30 po 6, v 34 po
7, v 38 po 8 in v 74 šol
po 9 učencev.

V otroškem vrtcu. V
otroškem vrtcu se igra
učiteljica z otroci mene-
žarijo. Vsak otrok mora
posnemati kakšno žival.
Eden laja, drugi mijavka,
tretji teče kot konj in ta-
ko naprej. Le Tonček se-
di v kotu in se ne gane.
»Ali si ti bolan, da se
ne igraš z nami?« ga
vpraša učiteljica.
»Pat, gospodična, jaz
sem kokaš in ležem jaj-
ca...«

Obstrukcija. A.: »Ka-
ko je vendar mogel po-
slanec 36 ur govoriti?«
B.: »To mu je bilo prav
lahko. Osem let, odkar
je oženjen, ni smel nik-
dar govoriti; sedaj je pa
imel priliko.«

Največja puščava na
svetu je afriška Sahara.
Je tako velika kot vsa Ev-
ropa, a ima le 2 milijona
prebivalcev.

način o njem bi mu bilo neprijetno. Sklenil je takoj
poizvedeti, kdaj je pričakovati otvoritve cirkusa, da
bo poprej vedel, kaj mu je napraviti.

Zato je zjutraj po veselici posvetil svoj prvi iz-
prehod temu namenu. Da ne bi srečal koga od svojih
znancev, se je odločil zelo zgodaj za to. Ježa skozi
park ga je kmalu privedla do mesta, kjer je navadno
stal cirkus in kmalu je našel delavce, ki so se bavili
z opremo. Šel je tja, zakaj deloma je upal, da bo
našel tam ravnatelja samega. Mesto njega pa je na-
letel le na onega moža temne polti, na katerega je bil
naletel v Bruslju, ko je bil obiskal ravnatelja. Videti
je bilo, da vrši službo nadzornika ali poslovođa; s
klepetavo vsiljivostjo je silil v mladega grofa, kate-
rega je prav tako spoznal in bil je zelo radoveden,
v kakih odnosajih je ta z ravnateljem.

Kurt je imel neprijeten občutek ob tem človeku.
Na njegovo vprašanje, kje je gospod ravnatelj, mu
je odgovoril, da je prišel ta že pred nekaj dnevi s
prvim oddelkom družbe, pa je nenadoma obolev in
leži v hotelu. Brž se mu je ponudil, da ga spremi do
tja, če ga želi obiskati. Ko je Kurt ponudbo hladno
odbil, ga je sumeče oplazil tujčev pogled.

Kurt se je boril sam s seboj, ko je zasukal svo-
jega konja. Vedeti, da se mož, s katerim je imel po-
hčeri stopiti v tako ozke stike in čigar gost je tol-
krat bil, nahaja zdaj v njegovi bližini in da je bolan,
ne da bi ga obiskal, se mu vendar ni zdelo plemen-
ito. Vrh tega mu je bilo Lilino pripovedovanje tako
oživilo spomine na Noro, da je začutil nenavadno
hrepenenje, da bi vsaj nekaj slišal o njej. Odločil
se je torej kreniti proti imenovanemu hotelu. Ni pa
opazil, da mu je v nekoliko oddaljenosti sledil poslo-
vođa.

Ko je dospel v hotel, je kmalu našel nekoga,

ki ga je lahko naznanil ravnatelju. Peljali so ga v
sobo, kjer naj počaka; njena vrata so bila napol
odprta. Na enem izmed oken je slonela ženska po-
stava in Kurt je, meneč da vidi ravnateljico, urno
stopil k njej. Ona se je okrenila, lahni vzklik radosti
je privlel iz njenih prsi.

»Kurt, Kurt...?« je zaklicala in objela ga je
dvojica rok in njena glava se mu je privila k rami.
Njegov »Nora, ti tukaj?« je nasprotno zvenel
bolj začudeno kot veselo, obraz pa je izražal globoko
nevoljo.

Njegov obraz je moral biti nekam hladen — kajti
začudeno je dvignila glavo. »Ali si hud, da se zopet
vidiva? Ah, saj se s tem nič ne pregrešiva proti
obvezi! Saj se nisva dogovorila, slučaj je hotel... in
jaz sem srečna radi tega.«

»Zakaj pa si tukaj?« je vprašal razburjeno. »Saj
veš, da ne maram, da bi bila v ti družini in da
želim, da ostaneš v vili.«

Roke so ji omahnile ob tem očitajočem glasu.
»Moj oče je nenadoma hudo zbolel,« je dejala, »in
sporočili so nam brzojavno.«

»Kaj ne bi zadostovala njegova žena?« je vprašal
še bolj razburjeno.

»Kurt, gotovo ne pomisliš, kaj govoriš!« je za-
klicala žalostno. »Ali ti je tako neprijetno, da me
najdeš tukaj?«

»Neprijetno... ne,« je rekel, ko ga je nekoliko
omečil njen bolesten glas. »Toda meni se zdi to ne-
oprostljivo neprevidno. Ravno tukaj v naši domovini
je tako malo želeti, videti te v teh razmerah. Saj veš,
kako važnost polaga moja mati na svoje pogoje...
kako pa naj se jih držim, če vem, da si ti tako blizu.«

»Kakor hitro mi bo mogoče, bom zopet odpoto-
vala,« je rekla vdano.

Prodajalce posnemalnikov iščemo

proti dobri plači. — Javiti se
TEHNA družbi - LJUBLJANA,
Mestni trg 25/I

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovi oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

30 panjev kranjičev kupim po končni paši. Ponudbe z navedbo cene poslati na Anton Logar p. Cerknica 169.

Pomočnik in vajence se sprejmeta v stalno delo. Vsa oskrba v hiši. — Mizarstvo Ivan Svee Tomišelj, p. Ig.

išče se dekla za kmetijska dela; biti mora pridna in poštena. Naslov v oglasnem oddelku „Domoljuba“ štev. 9110.

Vajenec za čevljarstvo obrt se sprejme takoj ali pozneje in le dobro vzgojen, v moderuo pošteno delavnic. Naslov pove uprava Domoljuba pod Čevljarstvo štev. 8365.

Službo materja išče mlč s 13letnim fantom. Dobro spravevala. Martin Jurgec, Grmovje, Zalec.

Pletilni stroj št. 8/60 dobro ohranjen z večletno garancijo po ceno naprodaj. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 9602.

Vajenec za drevarstvo in v trgovino z deležnimi pridelki se sprejme. Vsa oskrba v hiši. Naslov v upravi pod št. 9505.

Manjše posvetstvo v dobrem stanju ne preveč bregovito, bližina šole, kjer se lahko redi 1—2 kravi, kupim. Cena 20—25.000 Din. Naslov v upravi pod št. 9642.

Hotel za žganjekuho in sadni drobljnik proda vsled nabave novih, večjega obsega po najugodnejši ceni ALKO, Kolizej, Ljubljana.

Nakup vseh dež. pridelkov, sadja, semena, detelje, trav, korenja, repe, gob, fižola in krompirja po dnevno najvišjih cenah. Vinko Strmljan, Tencišče 1, p. Litijska.

Mala hiša naprodaj. Pripravno za vpokojeva ali silišao za eno družino. Jes'h, Medvode.

Vajence in pomočnike sprejme takoj za klesarsko obrt — Fran Žužek, Bled.

Več železnih sodov po 30, 50 do 400 l. trov proda zelo ugodno Jane, Židovska ulica 1.

Hiša, visokoprtilična, dvodružinska ob Tržaški cesti se proda. — Počez se: gostilna Kušar Dolgi most, Vič.

Hrastova hadi

za namakanje sadja v najboljšem stanju prodaja Novakovič, Kolizej, Ljubljana.

Hovaški učenec zdrav in pošten se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — I. Flander, kovaški mojster. Železniki, Slovenija.

Pletilni stroj 18/36 poceni prodam. — Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 9444.

Krojaškega valenca sprejemem. — Franc Šešek, Medvode.

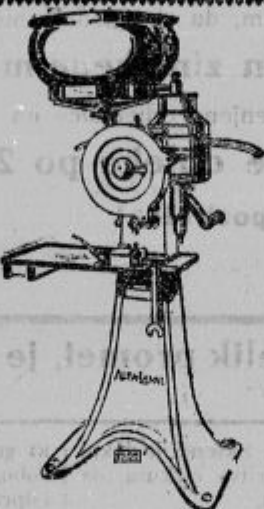
Ženitev. Rudar, sumski, kat. vere, 40 letni želi poročiti dekle 30—40 let, ki ima veselje iti na Holandsko. Pisma s sliko na upravo Domoljuba pod št. 9630.

Za časa volesajma v Ljubljani najdete največjo zalogo vsakovrstnih strojev in orodja, to so izdelki iz priznane prvovrstnih tu in inozemskih tovarov — le pri trditi:

SCHNEIDER & VEROVŠEK

veletrgovina z železarno, vsakovrstnimi stroji in orodjem
v Ljubljani

Razstava v paviljonu „G“ — Stalna zaloga na Dunajski cesti št. 16 se Vam ravno tako priporoča za nakup vsakovrstne železarine, kakor: kuhinjske posode, okovja, peči, itd. ne zamudite prilike si tudi tukaj ogledati izložbeno okna in bogato zalogo

ALFA-BRZOPARILNIK
se vsestransko uporablja za parenje krme, pranje perila in različne druge gospodinske stvari. — Prospekti brezplačno.

Tudi jesenske setve rabijo dušičnato hrano

Za njih gnojenje uporabljamo najrapiji

Čilski soliter

ki je najbolj učinkovito dušično gnojilo. Njegova uporaba je preprosta, učinek hiter in siguran. Trosi se po vrhu zelenih, tudi ne vlažnih rastlin. — Vsa pojasnila in navodila o uporabi tega in drugih umetnih gnojil daje brezplačno:

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitera
Ljubljana — Tavčarjeva ul. 1/II

Inserirajte v „Domoljuba“!

Seješ pšenico, ječmen in koruzo tako, kakor so to delali tvoj oče in tvoji dedje. Ali prideš pri tem na svoj račun? Ali se izplača tvoja skrb, tvoje delo i trud?

Ne! Ker nas nadkriljuje Amerika s svojim velikim pridelkom dobrega in cenega žita. Treba nam je, da poiščemo nove koristonosne forme gospodarstva, kakoršne so že našli v drugih deželah, in sicer je to

mlekarstvo in živinoreja

Neguj in zboljšuj stanje tvojih krav

Pomisli, da vsak liter mleka predstavlja vrednost 2—3 dinarjev

Molzi svojo kravo v

Alfa-kanto za molžo

Posnemi smetano z mleka z

Alfa-Separatorjem

Naredi maslo iz smetane z

Alfa-strojem za maslo

Pripravi krmo za tvojo živino v

Alfa-parilniku

in videl boš, da

Alfa-stroji prinesejo blagostanje v tvojo hišo

a če jih ne moreš kupiti sam, moreta to dva ali trije skupaj

Piši nam še danes in poslali ti bomo naše interesantne prospekte.

ALFA d. d.
ZAGREB, Boškovičeva 46

Kupujte pri trdkih, ki inserirajo v „Domoljuba“!

Veliki ilustrirani CENIK
dobite zastonj. Zahtevajte ga od skladišta
MEINEL IN HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lorger **MARIBOR** Stev. 107-B
Violine od Din 45.—, Ročne harmonike od Din 85.—,
Tamburice od Din 98.—, Gramofoni od Din 245.— dalje.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprni. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z malo tuho Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Poslijite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tovarnice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

»O vi čudna osebnost. Voda v banji ima 35° temperature. In v taki vročini kopljete otroka?« — »E, kaj pa ve otrok o temperaturi.«

Številke govore.

V Franciji so ob času vladnega prevrata zaprli 13 tisoč javnih šol s 540 tisoč učenci in učenkami, ker so bili na njih zaposleni katoliški redovniki in redovnice. Poleg tega pa še 12 tisoč privatnih šol, 2000 deških, z 200 tisoč učenci in 10 tisoč dekliških z milijonom učenkami. — Državo stanejo nove zgradbe 400 milijonov, vsako leto pa še 30 milijonov za vzdrževanje šol in učnih moči.

Tudi pri pretresanju našega novega šolskega zakona je bilo številčno dokazano, kako ogromne vsote bi morala šteti država, ako bi se ukinile vse privatne šole in bi morala mesto njih država zidati nove zgradbe in vzdrževati lastno učitelstvo.

Smelo upamo, da do tega ne bo prišlo.

Izbleknil. Šef novemu vajencu: »Ali ti je knjigovodja že povedal, kaj imaš popoldne storiti?« — »Vajenec: »Povedal.« Šef: »Kaj?« — Vajenec: »Da naj ga vzbudim, kadar vas vidim, da prihajate.«

Rekrut vzdihuje: »Najrajši bi bil mrtev in pokopan.« — Starešina: »O kaj pa! To bi bilo za vas najlepše: cel dan ležati, pa nič delati.«

V opojnosti. Major: »Vi črnovojnik, stojte! Zakaj ne izkažete časti? Ne veste, kdo sem jaz?« — »Ne, ne vem.« — »Jaz vaš major.« — Črnovojnik (vinjen in prijazno): »To je lepa služba; le dobro se je držite.«

Študent mladi materi: »Tak otrok, v prvem letu življenja je prav neokretna stvar, kajne, milostiva?« — Gospa: »Hm, je kakor študent v prvem semestru.« Študent: »Kako to?« — Gospa: »Samo pije, kriči, pa spi.«

»Stran pojdi; tam je hud pes; laja tako divje.« — »Saj veš, psi ki hudo lajajo, ne grizejo.« — »To vem jaz, ali pa ve to tudipes?«

ŠOLSKI TEDEN

PRIREDI

OD 1. DO 20. SEPTEMBRA

VELETRGOVINA Z MANUFAKTURO

J. GROBELNIK

LJUBLJANA, MESTNI TRG 22

ZA SVOJO DECO SI NABAVITE VSE POTREBNO
OBLAČILO ZA JESEN PO SLEDEČIH CENAH:

ZA DEČKE!

Sukno za obleke od Din 55.— dalje
" " površnilke " " 70.— "

Blago za srajce

Flanela od Din 11.— meter
Čefir " " 11.— "
Oksford " " 13.— "

Belo blago

Šifon II. " 7-90 "
Tkanina II. " 9-50 "
Šifon I. " 12.— "
Tkanina I. " 14.— "

**O
S
T
A
N
K
I**

**1/2
cene**

ZA DEKLICE!

Blago voln. za obleke od Din 28.— metr.
Pralni žamet " " " 35.— "
Blago za plašče " " " 65.— "

Barhenti

Velour Din 9.— met.
Šatir " 12.— "
Cvrtnati " 14.— "

Clot za predpasnike

120 cm Din 18-50 meter
130 cm " 24.— "
140 cm " 29.— "

TVORNICARNA Z OBL. BARVILNIŠTVA IN POKROVILNIŠTVA
DRUŠTA Z.O.Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI
TERPENTIN
STROJNO OLE
UMETNIŠKE BARVE
PRAŠNO OLE
KOPICI
FIRNEZ
SOLSKEBARVE
TUNE BARVE
PRAŠNE OLEJNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLETRGOVINA
SCHNEIDER EVEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERIAL-NIZKE CENE!!

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše pri stari, priznani trgovki H. SUTTNER, LJUBLJANA

Največja in najsolidnejša razpošiljalnica - Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici znamk IKO, OMIKO, AXO

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK!

H. Suttner-Ljubljana 1

**Prešernova
ulica 4**

(poleg Frančiškanske cerkve)

China srebrno jedilno
orodje s 50 letno pisemno
tovarniško garancijo

China srebrno jedilno
orodje s 50 letno pisemno
tovarniško garancijo

**Prešernova
ulica 4**

(poleg Frančiškanske cerkve)

Tudi največja ženta

je hitro gotova, ako se uporablja
pravo milo. Nepobitno dejstvo
je, da tej zahtevi odgovarja v
polni meri

pravo terpentinsko

milo Gazela

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Ortizner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v voženju brezplačno.

neVtečla garancija.

Prvovrstna gonilna jermenja

in mlinsko-tehnične potrebščine priporoča trgovka
Čadež & Bracar, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 35.

BRINJE

Isko in hrvaško nudi najceneje

Fran. Pogačnik-Ljubljana-Dunajska cesta 36

Najuspešnejše sredstvo za rezo domače živali je
brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače,
posebno kladno živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma!
Cena: 5 škat. 45 Din. 10 škat. 80 Din. LEKARNA
TRNKOCZY (zrav. rotopža), Ljubljana, Mestni trg 4.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Ali se hočete osvoboditi svojega revmatizma in trganja?

Zbadljive, sklepete bolečine v udih in členkih, oteklje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje po raznih delih
teles, da celo slabe oči, so česte posledice revmatičnih in protinskih bolezni, ki jih je treba odstraniti, ker bi sicer bole-
zen vedno bolj napredovala. **Ponudim Vam** zdravljenje s pijavo, ki bo odpravila, razredčila
vodno kislino, pospešila prebavo in iritiranje, torej ne takozvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelki, ki ga
nam nudi v blagor bolnega človeka dobra mati narava.

**Vsakomur poskušnja
zastonj!**

Pišite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki jih
imam v vseh deželah, popolnoma **zastonj** in brez
poskusa s poskušnim navodilom, čam se hoče lažje
prepričati o uspešnosti in hitrem učinkovanju sredstev!

AUGUST MHRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. Nr. 5. Abt. 17.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzjavni naslov: Gospobanka

(Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Izvršuje vse vrste bančnih
poslov pod najugodnejšimi
pogoji. — Glavno in naj-
večje zastopstvo v Slove-
niji za prodajo srečk Držav-
ne razredne loterije

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad 400 mil.

Podružnice:

**Bled, Celie, Diakovo, Kočevje, Kranj,
Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Sibenik**

Prodaja obveznic 7% drž.
invest. posojila ter 2 1/2%
vojne odškodnine in vseh
vrst vrednostnih papirjev
tudi na obroke pod ugod-
nimi pogoji.